

„ O mysce Agnieszce , zabie Zanecie i Ciesiu , czyli sygmatyzm na wokandzie”.

Sygmatyzm, powszechnie zwany seplenieniem, jest najczęściej spotykanym zaburzeniem artykulacji u dzieci. Polega na nieprawidłowej wymowie pewnych grup głosek: środkowojęzykowo-palatalnych (ciszących- ś, ź, ć, dź), przedniojęzykowo-zębowych (syczących- s, z, c, dz) oraz przedniojęzykowo-dziąstowych (szumiących- sz, ż, cz, dż) .

Sygmatyzm może przybierać różne formy :

- **Mogisygmatyzmu – polegającego na opuszczaniu dźwięku** (jednego lub więcej, a nawet całych szeregów głosek detalizowanych)- np. zamiast [siano] mówi [ano], słowo [koza] realizuje jak [koa], nie mówi [szyba], tylko [yba].
- **Parasygmatyzmu- zamienianie jednych głosek innymi- łatwiejszymi dla dziecka, np.**

- głoski [s, z, c, dz] realizowane są jak [ś, ź, ć, dź], np. zamiast [sukienka] dziecko mówi [śukienka],

- głoski [sz, ż, cz, dż] realizowane jako [s, z, c, dz] lub [ś, ź, ć, dź], np. wyraz [szafa] może być realizowany jak [safa] lub [śafa],

- głoski [ć, dź, c, dz, cz, dż] realizowane jako [ś, ź, s, z, sz, ż], np. dziecko mówi [śma] zamiast [ćma] lub [zwonek] zamiast [dzwonek],

-głoski [ś, s, sz, ć, c, cz] zastępowane są przez głoskę [t], np. [sanki] dziecko wypowiada jako [tanki], [szafa] jako [tafa] czy [cukierek] jako [tukierek],

-głoski [ź, z, ż, dź, dz, dż] realizowane są jako głoska [d], np. wyraz [zegar] wymawiany jest jako [degar] lub [dżem] jako [dem].

- **Sygmatyzmu właściwego, polegającego na deformowaniu głosek.**

Do najczęstszych deformacji , których z roku na rok jest naprawdę coraz więcej - należy sygmatyzm międzyzębowy i boczny. Jest ich, oczywiście, o wiele więcej, w zależności od miejsca, gdzie powstaje nieprawidłowa artykulacja, stwierdza się różne typy sygmatyzmu, np. wargowo-zębowy, krtaniowe, nosowe, przyzębowy itd.

Przyczyny sygmatyzmu- do najczęstszych przyczyn sygmatyzmu zalicza się;

- nieprawidłową budowę narządów artykulacyjnych: języka (język jest zbyt duży, gruby, krótkie wędzidełko podjęzykowe),
- niską sprawność warg, języka, brak pionizacji języka,
- wady zgryzu,
- nieprawidłowy sposób jedzenia (odgryzania, gryzienia, połykania),
- upośledzenie słuchu w zakresie tonów wysokich, obniżenie słyszalności,
- przewlekłe, nawracające choroby górnych dróg oddechowych,
- naśladowanie nieprawidłowych wzorców otoczenia,
- zbyt długie karmienie dziecka butelką ze smoczkiem lub zbyt długie używanie smoczka- uspokajacza,
- nieprawidłowe napięcie mięśniowe w obrębie twarzy i jamy ustnej,
- rozszczep podniebienia, który powoduje niedostateczne zamknięcie jamy nosowej przez podniebienie miękkie (seplenienie nosowe).

Na podstawie:

Gałkowski T.; Jastrzębowska G., Logopedia. Pytania i odpowiedzi, Opole 1999

Antos D., Demel G., Styczek L, Jak usuwać seplenienie i inne wady wymowy, Warszawa 1971.

Balejko A., Jak usuwać wady wymowy. Porady dla nauczycieli i rodziców, Białystok 1992.

Demel G., Minimum logopedyczne, Warszawa 1994.